

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 19. decembra 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Skrátené konanie – Inštitucionálne právo – Občan Únie, ktorý bol zvolený do Európskeho parlamentu v čase, keď bol v rámci trestného konania vo vyšetrovacej väzbe – Článok 14 ZEÚ – Pojem ‚poslanec Európskeho parlamentu‘ – Článok 343 ZFEÚ – Imunity nevyhnutné na plnenie poslania Únie – Protokol (č. 7) o výsadách a imunitách Európskej únie – Článok 9 – Imunity poslancov Európskeho parlamentu – Imunita počas cesty z miesta a do miesta zasadnutia – Imunity týkajúce sa zasadnutí – Rozsah osobnej, časovej a vecnej pôsobnosti rôznych imunit – Pozbavenie imunity Európskym parlamentom – Žiadosť vnútroštátneho súdu o pozbavenie imunity – Akt o priamych a všeobecných voľbách poslancov Európskeho parlamentu – Článok 5 – Mandát – Článok 8 – Volebný postup – Článok 12 – Overenie mandátu poslancov Európskeho parlamentu po oficiálnom vyhlásení výsledkov volieb – Charta základných práv Európskej únie – Článok 39 ods. 2 – Voľba poslancov Európskeho parlamentu vo všeobecných, priamych a slobodných voľbách tajným hlasovaním – Právo byť volený“

Vo veci C-502/19,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunal Supremo (Najvyšší súd, Španielsko) z 1. júla 2019 a doručeným Súdnemu dvoru v ten istý deň, ktorý súvisí s trestným konaním proti

Oriolovi Junquerasovi Viesovi,

za účasti:

Ministerio Fiscal,

Abogacía del Estado,

Partido político VOX,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredsedníčka R. Silva de Lapuerta, predsedovia komôr J.-C. Bonichot, A. Arabadžiev, A. Prechal, L. S. Rossi a I. Jarukaitis, sudcovia E. Juhász, J. Malenovský (spravodajca), L. Bay Larsen, C. Toader, N. Piçarra, A. Kumin, N. Jääskinen a N. Wahl,

generálny advokát: M. Szpunar,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. októbra 2019,

* Jazyk konania: španielčina.

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- O. Junqueras Vies, v zastúpení: A. Van den Eynde Adroer, abogado,
- Ministerio Fiscal, v zastúpení: F. Cadena Serrano, C. Martinez-Pereda, J. Moreno Verdejo a J. Zaragoza Aguado,
- Partido político VOX, v zastúpení: M. Castro Fuertes, abogada, za právnej pomoci: M. Hidalgo López, procuradora,
- španielska vláda, v zastúpení: S. Centeno Huerta a A. Rubio González, splnomocnení zástupcovia,
- Európsky parlament, v zastúpení: C. Burgos, F. Drexler a N. Görlitz, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: F. Erlbacher a I. Martínez del Peral, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 12. novembra 2019,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 9 protokolu (č. 7) o výsadách a imunitách Európskej únie (Ú. v. EÚ C 326, 2012, s. 266, ďalej len „protokol o výsadách a imunitách Únie“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci konania o opravnom prostriedku, ktorý podal pán Oriol Junqueras Vies v nadväznosti na trestné konanie, ktoré sa ho týka, proti uzneseniu Tribunal Supremo (Najvyšší súd, Španielsko), ktorým bol po oficiálnom vyhlásení výsledkov volieb do Európskeho parlamentu, ktoré sa uskutočnili 26. mája 2019, zamietnutý návrh na zrušenie opatrenia o vzatí do vyšetrovacej väzby, ktoré sa na neho uplatňuje od novembra 2017, s cieľom umožniť mu splniť formálnu požiadavku, ktorou sa v španielskom práve podmieňuje získanie postavenia poslanca Európskeho parlamentu.

Právny rámec

Právo Únie

Protokol o výsadách a imunitách Únie

- 3 Hlava III protokolu o výsadách a imunitách Únie týkajúca sa „členov... Európskeho parlamentu“ obsahuje najmä článok 9, ktorý znie:

„Členovia Európskeho parlamentu požívajú v priebehu zasadnutia:

- a) na území ich vlastného štátu imunitu priznanú členom ich parlamentu;
- b) na území ktoréhokoľvek iného členského štátu imunitu proti zadržaniu a právomoci súdov.

Imunita sa obdobne vzťahuje na členov Európskeho parlamentu počas ich cesty z miesta a do miesta jeho zasadnutia.

Imunita sa neuplatní, ak je člen Európskeho parlamentu pristihnutý pri páchaní trestného činu, a tiež nezabráni Európskemu parlamentu vo výkone jeho práva zbaviť imunity niektorého zo svojich členov.“

Akt o voľbách

- 4 Akt o priamych a všeobecných voľbách poslancov Európskeho parlamentu, pripojený k rozhodnutiu 76/787/ESUO, EHS, Euratom z 20. septembra 1976 [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 278, 1976, s. 1) bol naposledy zmenený a doplnený rozhodnutím Rady 2002/772/ES, Euratom z 25. júna a 23. septembra 2002 (Ú. v. ES L 283, 2002, s. 1; Mim. vyd. 01/004, s. 137, ďalej len „akt o voľbách“).
- 5 Článok 1 ods. 3 aktu o voľbách stanovuje, že voľby poslancov Európskeho parlamentu prebiehajú ako všeobecné, priame, slobodné, uskutočnené tajným hlasovaním.
- 6 Článok 5 tohto aktu znie takto:
- „1. Päťročné obdobie, na ktoré sú zvolení poslanci Európskeho parlamentu, sa začína prvou plenárnou schôdzou po každých voľbách.
- ...
2. Funkčné obdobie každého poslanca sa začína a končí v rovnakom čase ako obdobie uvedené v odseku 1.“ [*neoficiálny preklad*]
- 7 Článok 6 ods. 2 uvedeného aktu stanovuje:
- „Poslanci Európskeho parlamentu požívajú výsady a imunity, ktoré im prináležia podľa [protokolu o výsadách a imunitách Únie].“ [*neoficiálny preklad*]
- 8 Článok 8 prvý odsek toho istého aktu stanovuje:
- „S výhradou ustanovení tohto aktu sa volebný postup v každom členskom štáte upravuje vnútroštátnymi predpismi.“ [*neoficiálny preklad*]
- 9 Podľa článku 11 ods. 3 a 4 aktu o voľbách:
- „3. Bez toho, aby bol dotknutý článok [229 ZFEÚ] sa Európsky parlament zide, bez toho, aby sa musel zvolávať, v prvý utorok po uplynutí jedného mesiaca od skončenia volebného obdobia.
4. Právomoci Európskeho parlamentu zanikajú na začiatku prvej plenárnej schôdze nového Európskeho parlamentu.“ [*neoficiálny preklad*]
- 10 Článok 12 tohto aktu stanovuje:
- „Európsky parlament overuje mandáty svojich členov. Na tento účel berie na vedomie výsledky oficiálne vyhlásené členskými štátmi a rozhoduje vo všetkých sporoch, ktoré môžu vyplývať z ustanovení tohto aktu, okrem tých, ktoré vyplývajú z vnútroštátnych ustanovení, na ktoré tento akt odkazuje.“ [*neoficiálny preklad*]

Španielske právo

Španielska ústava

11 Článok 71 španielskej Ústavy stanovuje:

- „1. Poslanci a senátori sú nedotknuteľní vo vzťahu k vyjadreným názorom pri plnení ich povinností.
2. Počas trvania svojho mandátu požívajú tiež poslanci a senátori imunitu a môžu byť zadržaní len ak boli prichytení pri spáchaní trestného činu. Možno ich obviňovať alebo obžalovať len s predchádzajúcim súhlasom príslušnej snemovne.
3. V trestnom konaní vedenom proti poslancom alebo senátorom je príslušná trestná komora Tribunal Supremo [Najvyšší súd, Španielsko].

...“

Zákon o voľbách

12 Ley orgánica 5/1985, de Régimen Electoral General (organický zákon č. 5/1985, ktorým sa ustanovuje všeobecný volebný režim) z 19. júna 1985 (BOE č. 147, z 20. júna 1985, s. 19110), v znení uplatniteľnom na skutkové okolnosti, o ktoré ide vo veci samej (ďalej len „zákon o voľbách“) v článku 224 uvádza:

„1. La Junta Electoral Central [Ústredná volebná komisia, Španielsko] pristúpi, najneskôr v dvadsiaty deň po voľbách, k sčítaniu hlasov na celoštátnej úrovni, k prideleniu príslušných poslaneckých mandátov každej kandidátnej listine a k vyhláseniu zvolených kandidátov.

2. V lehote piatich dní odo dňa vyhlásenia ich zvolenia musia zvolení kandidáti zložiť pred [Ústrednou volebnou komisiou] prísahu alebo sľub dodržiavať Ústavu. Po uplynutí tejto lehoty [Ústredná volebná komisia] vyhlási za uvoľnené mandáty, ktoré boli pridelené poslancom Európskeho parlamentu, ktorí neprisahali ani nesľúbili, že budú dodržiavať Ústavu, a pozastaví účinnosť všetkých výsad, ktoré im môžu prináležať z dôvodu ich mandátu, a to až dovtedy, kým nedôjde k zloženiu tohto sľubu.

...“

Nariadenie Snemovne poslancov

13 Reglamento del Congreso de los Diputados (nariadenie Snemovne poslancov) z 10. februára 1982 (BOE č. 55, z 5. marca 1982, s. 5765) v článku 20 uvádza:

„1. Poslanec, ktorý bol vyhlásený za zvoleného, nadobúda postavenie poslanca súčasným splnením týchto podmienok:

- (1) predloženie oprávnenia vydaného orgánom zodpovedným za správu volieb generálnemu sekretariátu;
- (2) vyplnenie vyhlásenia o činnostiach podľa podmienok uvedených v [zákon o voľbách];
- (3) zloženie, počas prvého zasadnutia pléna, ktorého sa zúčastní, sľubu alebo prísahy dodržiavať Ústavu.

2. Práva a výsady sú účinné od okamihu, v ktorý bol poslanec vyhlásený za zvoleného. Ak sa však konali tri plenárne zasadnutia bez toho, aby poslanec získal takéto postavenie v súlade s predchádzajúcim odsekom, poslanec bude tieto práva a výsady požívať až odvtedy, odkedy takéto postavenie nadobudne.“

Trestný poriadok

- 14 Podľa článku 384a Ley de Enjuiciamiento Criminal (Trestný poriadok) v znení uplatniteľnom na skutkové okolnosti vo veci samej:

„Po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o podaní obžaloby a po nariadení vyšetrovacej väzby za trestný čin spáchaný osobou, ktorá patrí alebo je spojená s ozbrojenými skupinami alebo teroristami alebo vzbúrencami, sa obžalovanej osobe, ktorá vykonáva verejnú funkciu alebo vykonáva činnosť vo verejnom záujme, tento výkon počas trvania vyšetrovacej väzby automaticky pozastavuje.“

- 15 Článok 503 tohto zákonníka v odseku 1 stanovuje:

„1. Vyšetrovaciu väzbu možno nariadiť, len ak sú splnené tieto podmienky:

- (1) v trestnom konaní boli zistené jedna alebo viacero skutkových okolností nasvedčujúcich spáchaniu trestného činu, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody v trvaní aspoň dvoch rokov alebo trest odňatia slobody kratšieho trvania, ak bola trestne stíhaná osoba alebo obžalovaný už predtým odsúdený za úmyselný trestný čin, ktorý je stále zapísaný v registri trestov a nemožno ho zahľadiť.

...

- (2) v trestnom konaní existujú dostatočné dôvody domnievať sa, že osoba, voči ktorej sa má prijať rozhodnutie o vyšetrovacej väzbe, je za trestný čin zodpovedná;

- (3) umiestnenie do vyšetrovacej väzby sleduje jeden z týchto cieľov:

- a) zaručiť účasť trestne stíhanej osoby alebo obžalovaného na súdnom konaní, ak sa možno dôvodne domnievať, že existuje riziko úteku.

...“

- 16 Články 750 až 754 uvedeného zákonníka znejú takto:

„Článok 750

Sudca alebo súd, ktorý má dôvody pre podanie obžaloby na senátora alebo poslanca Cortes [Senát a Snemovňa poslancov, Španielsko] z dôvodu spáchania trestného činu, tak neurobí počas zasadnutia [Senátu a Snemovne poslancov], pokiaľ nedostane príslušný súhlas snemovne, ktorej je dotknutá osoba členom.

Článok 751

Ak bol senátor alebo poslanec prichytený pri spáchaní trestného činu, možno ho zatknúť a obžalovať bez povolenia uvedeného v predchádzajúcom článku; snemovňa, ktorej je dotknutá osoba členom, však musí byť do dvadsiatich štyroch hodín po zatknutí alebo obžalobe o tejto skutočnosti informovaná.

Dotknutá snemovňa musí byť tiež informovaná o každom prebiehajúcim trestnom konaní proti osobe, ktorá bola v čase súdneho konania zvolená za senátora alebo poslanca.

Článok 752

Ak je senátor alebo poslanec obžalovaný v čase, keď snemovňa nezasadá, sudca alebo súd, ktorý trestnú vec prejednáva, musí o tom ihneď informovať dotknutú snemovňu.

To isté platí, ak bol zvolený senátor alebo poslanec obžalovaný pred prvým zasadnutím [Senátu alebo Snemovne poslancov].

Článok 753

V každom prípade tajomník preruší trestné konanie počnúc dňom, kedy boli [Senát a Snemovňa poslancov] informované, bez ohľadu na to, či zasadajú alebo nie, pričom prerušenie trvá dovtedy, dokedy sa dotknutá snemovňa nevyjadrí.

Článok 754

Ak [Senát alebo Snemovňa poslancov] neudelia požadované povolenie, konanie sa vo vzťahu k senátorovi alebo poslancovi zastaví, ale trestné konanie pokračuje vo vzťahu k ostatným obvineným.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 17 Žalobca vo veci samej, Junqueras Vies, bol viceprezidentom Gobierno autonómico de Cataluña (Autonómna vláda Katalánska, Španielsko) v čase prijatia Ley 19/2017 del Parlamento de Cataluña, reguladora del referéndum de autodeterminación (zákon parlamentu Katalánska č. 19/2017 o úprave referenda o sebaurčení) zo 6. septembra 2017 (DOGC č. 7449A, zo 6. septembra 2017, s. 1) a Ley 20/2017 del Parlamento de Cataluña, de transitoriedad jurídica y fundacional de la República (zákon parlamentu Katalánska č. 20/2017 o právnej a ústavnej zmene Republiky) z 8. septembra 2017 (DOGC č. 7451A, z 8. septembra 2017, s. 1) ako aj v čase konania, 1. októbra 2017, referenda o sebaurčení upraveného prvým z uvedených dvoch zákonov, ktorého účinnosť bola medzičasom pozastavená rozhodnutím Tribunal Constitucional (Ústavný súd, Španielsko).
- 18 Po prijatí uvedených zákonov a konaní uvedeného referenda Ministerio fiscal (prokuratúra, Španielsko), Abogado del Estado (štátny zástupca, Španielsko) a Partido político VOX (politická strana VOX) iniciovali trestné stíhanie proti viacerým osobám, vrátane Junquerasa Viesa, keďže sa domnievali, že sa tieto osoby zúčastnili procesu odtrhnutia štátneho územia a v rámci toho spáchali skutky predstavujúce tri trestné činy, konkrétne po prvé trestný čin „vzbury“ alebo „nabádania na vzburu“, po druhé trestný čin „marenia výkonu úradného rozhodnutia“ a po tretie trestný čin „sprenevery“.
- 19 Junqueras Vies bol počas fázy vyšetrovania v tomto trestnom konaní vzatý do vyšetrovacej väzby, v zmysle rozhodnutia prijatého 2. novembra 2017 na základe článku 503 Trestného poriadku. Platnosť tohto rozhodnutia bola odvtedy viac razy predĺžená, takže dotknutá osoba sa v čase podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania, v ktorom bol vydaný tento rozsudok, stále nachádzala vo vyšetrovacej väzbe.
- 20 Po začatí súdneho konania v rámci uvedeného trestného konania sa Junqueras Vies zúčastnil ako kandidát volieb do Congreso de los Diputados (Snemovňa poslancov, Španielsko), ktoré sa konali 28. apríla 2019 a v ktorých bol zvolený za poslanca.
- 21 Uznesením zo 14. mája 2019 Tribunal Supremo (Najvyšší súd) rozhodol, že nie je potrebné žiadať Snemovňu poslancov o predchádzajúci súhlas uvedený v článku 71 ods. 2 španielskej Ústavy, keďže k zvoleniu Junquerasa Viesa za poslanca došlo po začatí súdnej fázy trestného konania, ktoré bolo proti nemu začaté. V súlade s judikatúrou tohto súdu sa totiž imunita upravená v tomto ústavnom

- ustanovení priznáva španielskym poslancom a senátorom len vo vzťahu k trestným konaniam, v ktorých ešte nebola začatá súdna fáza konania v deň, v ktorý boli zvolení alebo v ktorý získali postavenie poslanca alebo senátora.
- 22 Tým istým uznesením Tribunal Supremo (Najvyšší súd) na návrh Junquerasa Viesa vydal mimoriadne povolenie na dočasné prepustenie z vyšetrovacej väzby, ktorého cieľom bolo umožniť mu zúčastniť sa, pod policajným dozorom, prvého plenárneho zasadnutia Snemovne poslancov, ako aj umožniť mu, aby pri tejto príležitosti splnil požiadavky vyžadované na to, aby sa ujal svojho mandátu, tak ako ich upravuje článok 20 nariadenia Snemovne poslancov.
 - 23 Po tom, čo splnil tieto požiadavky a ujal sa mandátu a následne sa vrátil do väzby, bol Junquerasovi Viesovi prerušený výkon funkcie poslanca, a to rozhodnutím výboru Snemovne poslancov prijatého 24. mája 2019, v súlade s článkom 384a trestného poriadku.
 - 24 Počas súdnej časti trestného konania, ktoré bolo proti nemu začaté, sa tiež Junqueras Vies zúčastnil ako kandidát do volieb poslancov Európskeho parlamentu, ktoré sa konali 26. mája 2019. V týchto voľbách bol zvolený do Európskeho parlamentu, ako to vyplýva z oficiálneho vyhlásenia výsledkov volieb uskutočneného ústrednou volebnou komisiou v rozhodnutí z 13. júna 2019, ktoré sa týkalo „Vyhlásenia o poslancoch zvolených do Európskeho parlamentu vo voľbách, ktoré sa konali 26. mája 2019“ (BOE č. 142, zo 14. júna 2019, s. 62477), v súlade s článkom 224 ods. 1 zákona o voľbách. V tomto rozhodnutí ústredná volebná komisia okrem iného pristúpila, ako to upravuje to isté ustanovenie, k prideleniu mandátov, ktoré má k dispozícii Španielske kráľovstvo v Európskom parlamente zvoleným osobám, vrátane Junquerasa Viesa.
 - 25 Uznesením zo 14. júna 2019 Tribunal Supremo (Najvyšší súd) zamietol žiadosť Junquerasa Viesa, ktorou sa dožadoval mimoriadneho povolenia na prepustenie z vyšetrovacej väzby, pod policajným dozorom, ktorého cieľom bolo umožniť mu dostať sa pred ústrednú volebnú komisiu, aby zložil prísahu alebo sľub dodržiavať španielsku Ústavu požadované článkom 224 ods. 2 zákona o voľbách.
 - 26 Dňa 20. júna 2019 ústredná volebná komisia prijala rozhodnutie, v ktorom konštatovala, že Junqueras Vies nezložil predmetnú prísahu alebo sľub, a v súlade s článkom 224 ods. 2 zákona o voľbách vyhlásila mandát pridelený dotknutej osobe v Európskom parlamente za uvoľnený, ako aj pozastavenie všetkých výsad, ktoré by jej mohli prináležať z dôvodu jej funkcie.
 - 27 Dňa 2. júla 2019 predseda Európskeho parlamentu otvoril prvú schôdzu snemovne, ktorá vzišla z volieb do Európskeho parlamentu, ktoré sa konali 26. mája 2019.
 - 28 Junqueras Vies podal na Tribunal Supremo (Najvyšší súd) opravný prostriedok proti uzneseniu uvedenému v bode 25 tohto rozsudku, v rámci ktorého sa dovoľáva imunity uvedenej v článku 9 protokolu o výsadách a imunitách Únie.
 - 29 Po výzve na predloženie pripomienok prokuratúra právny zástupca štátu a politická strana VOX uviedli, že dotknutá osoba nie je chránená predmetnou imunitou.
 - 30 Vo svojom rozhodnutí, ktorým bol podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania, Tribunal Supremo (Najvyšší súd) na úvod uvádza, že sa obracia na Súdny dvor s otázkami výkladu práva Únie, ktoré nevystávajú v rámci prípravy jeho rozsudku vo veci samej v trestnom konaní začatom proti Junquerasovi Viesovi ale v rámci opravného prostriedku podaného uvedenou osobou proti uzneseniu uvedenému v bode 25 tohto rozsudku. Vnútroštátny súd sa okrem toho domnieva, že posúdenie takého opravného prostriedku nepodmieňuje obsah tohto rozsudku vo veci samej, bez toho, aby tým boli dotknuté prípadné účinky, ktoré označuje ako „účinky ozveny alebo nepriame účinky“, ktoré by na rozsudok mohli mať akty, ktoré môžu byť prijaté po povolení alebo zamietnutí povolenia na prepustenie z väzby. Napokon zdôrazňuje, že je povinný položiť Súdnemu dvoru otázky uvedené

v jeho návrhu na začatie prejudiciálneho konania, keďže je súdom, ktorý v súlade s článkom 71 ods. 3 španielskej Ústavy rozhoduje v prvej a poslednej inštancii o opravnom prostriedku podanom Junquerasom Viesom.

- 31 Pokiaľ ide o tieto otázky, Tribunal Supremo (Najvyšší súd) v prvom rade uvádza, že uznesenie, ktoré je predmetom tohto opravného prostriedku, sa týka odmietnutia poskytnúť osobe, ktorá bola zvolená za poslanca Európskeho parlamentu v čase, keď sa nachádzala vo vyšetrovacej väzbe a už bola začatá súdna časť trestného konania vedeného proti tejto osobe, mimoriadne povolenie na prepustenie z väzby s cieľom umožniť jej zložiť prísahu alebo sľub dodržiavať španielsku Ústavu, ktoré článok 224 zákona o voľbách vyžaduje zo strany osoby zvolenej do takej funkcie.
- 32 V druhom rade vnútroštátny súd uvádza kontext, v ktorom bolo toto uznesenie prijaté, a skutočnosti, ktoré boli v jeho rámci vzaté do úvahy, pričom predovšetkým uvádza, že skutky vytýkané Junquerasovi Viesovi môžu predstavovať obzvlášť závažné trestné činy a môžu byť tak potrestané, keďže ich cieľom bolo narušiť ústavný poriadok.
- 33 Ďalej tento súd uvádza, že umiestnenie Junquerasa Viesa do vyšetrovacej väzby bolo nariadené z dôvodu rizika, že dotknutá osoba utečie.
- 34 Napokon uvedený súd uvádza, že pri prijímaní uznesenia, ktorým odmietol udeliť mimoriadne povolenie na prepustenie z vyšetrovacej väzby Junquerasovi Viesovi, zohľadnil nielen skutočnosti uvedené v dvoch predchádzajúcich bodoch tohto rozsudku vzhľadom na článok 503 Trestného poriadku, ale pristúpil tiež k hľadaniu rovnováhy medzi rôznymi právami a záujmami, pri ktorých sa mu zdalo nevyhnutné ich v tomto rámci zohľadniť.
- 35 V tejto súvislosti vysvetľuje, že v konečnom dôsledku uprednostňuje dočasné pozbavenie slobody Junquerasa Viesa pred právom na jeho politickú účasť na prácach Európskeho parlamentu a to s cieľom zachovať cieľ trestného konania začatého konkrétne proti dotknutej osobe, ktorý by bol nenapraviteľne narušený, ak by bolo uvedenej osobe udelené oprávnenie opustiť španielske územie. Tribunal Supremo (Najvyšší súd) sa v tejto súvislosti domnieva, že je nevyhnutné rozlišovať medzi na jednej strane zvolením Junquerasa Viesa do Snemovne poslancov, po ktorom mu mohlo byť bez ťažkostí udelené povolenie dostaviť sa do sídla tohto zákonodarného orgánu a potom sa vrátiť do väzenia a, na druhej strane jeho zvolením do Európskeho parlamentu. Účasť dotknutej osoby na prvom zasadnutí v novom volebnom období tejto inštitúcie, ktoré predpokladá jej cestu mimo španielskeho územia, by totiž malo za následok stratu kontroly nad opatrením vyšetrovacej väzby, ktoré sa tejto osobe týka, a to v kontexte charakterizovanom obmedzeniami justičnej spolupráce v trestných veciach, ktorá je zavedená v Európskej únii.
- 36 V treťom rade Tribunal Supremo (Najvyšší súd) odôvodňuje svoje prvé dve prejudiciálne otázky nevyhnutnosťou zistiť, v ktorý okamih sa nadobúda postavenie poslanca Európskeho parlamentu.
- 37 V tejto súvislosti poznamenáva, že v rozsudkoch z 12. mája 1964, Wagner (101/63, EU:C:1964:28), a z 10. júla 1986, Wybot (149/85, EU:C:1986:310), Súdny dvor podal výklad článku 9 prvého odseku protokolu o výsadách a imunitách Únie tak, že sa na jednej strane domnieval, že v ňom uvedený pojem „zasadnutia“ treba vykladať autonómnym spôsobom, a nie s odkazom na vnútroštátne právo členských štátov, a to s cieľom zabezpečiť imunitu rovnakého trvania všetkých poslancov Európskeho parlamentu, a na druhej strane, že časová pôsobnosť tejto imunity musí byť definovaná široko, takže sa vzťahuje na celé obdobie, počas ktorého táto inštitúcia riadne zasadá.
- 38 Vnútroštátny súd však uvádza, že táto judikatúra sa netýka otázky, či sú imunity uvedené v článku 9 prvom a druhom odseku protokolu o výsadách a imunitách Únie uplatniteľné počas obdobia pred začatím prvého zasadnutia Európskeho parlamentu po voľbách. Tento súd ďalej dodáva, že vzhľadom na znenie týchto ustanovení cieľ, ktorý sledujú, a normatívny kontext, do ktorého patria, tak ako ho chápal Súdny dvor vo svojich rozsudkoch zo 7. júla 2005, Le Pen/Parlament (C-208/03 P,

EU:C:2005:429), ako aj z 30. apríla 2009, Taliansko a Donnici/Parlament (C-393/07 a C-9/08, EU:C:2009:275), sa možno domnievať, že imunity upravené v uvedených ustanoveniach sa uplatňujú výlučne na poslancov Európskeho parlamentu, ktorí sa ujali svojho mandátu v tejto inštitúcii alebo prinajmenšom na osoby, ktoré boli príslušnými vnútroštátnymi orgánmi zahrnuté na zoznam tých, ktorí splnili požadované podmienky, na základe vnútroštátneho práva členských štátov, na získanie postavenia poslanca Európskeho parlamentu. Tento výklad, ako aj výklad, podľa ktorého sa tieto imunity vzťahujú na všetky osoby, ktoré boli zvolené za poslancov Európskeho parlamentu, však z hľadiska praktických dôsledkov vyvoláva otázky.

- 39 V štvrtom rade a na záver, za predpokladu, že by imunity uvedené v článku 9 prvom a druhom odseku protokolu o výsadách a imunitách Únie boli uplatniteľné, uvedený súd sa v zásade pýta na dôsledky, ktoré majú byť spojené s týmito imunitami v rámci opravného prostriedku podaného Junquerasom Viesom proti uzneseniu uvedenému v bode 25 tohto rozsudku. Presnejšie, vnútroštátny súd sa svojou treťou prejudiciálnou otázkou pýta, či a prípadne ako a kým môže byť ochrana spojená s uvedenými imunitami vyvážená s inými právami a záujmami, ktoré sa majú zohľadniť na účely rozhodnutia o takom opravnom prostriedku, vo svetle článku 39 Charty základných práv Európskej únie a príslušných ustanovení článku 3 Dodatočného protokolu č. 1 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísanému v Ríme 4. novembra 1950.
- 40 V tomto kontexte Tribunal Supremo (Najvyšší súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Platí článok 9 [protokolu o výsadách a imunitách Únie] pred začiatkom ‚zasadnutia‘ pre osobu obvinenú zo závažných trestných činov, ktorá sa nachádza vo väzbe, o ktorej rozhodol súd vzhľadom na skutočnosti, ktoré nastali pred začiatkom volebného postupu, v ktorom bola táto osoba zvolená za poslanca Európskeho parlamentu, ale ktorej súd nepovolil výnimočné prepustenie z väzby, ktoré by jej umožnilo splniť požiadavky stanovené vo vnútroštátnych volebných predpisoch, na ktoré odkazuje článok 8 aktu [o voľbách]?
 2. V prípade kladnej odpovede, ak orgán určený vo vnútroštátnych volebných predpisoch z dôvodu, že zvolený kandidát nespĺnil požiadavky stanovené vo volebných predpisoch (prekážka výkonu mandátu vyplývajúca z obmedzenia jeho osobnej slobody z dôvodu, že sa nachádza vo väzbe nariadenej v konaní vedenom pre závažné trestné činy), oznámil Európskemu parlamentu, že tento kandidát nezíska postavenie poslanca, kým nespĺní uvedené požiadavky, stále by sa uplatnil extenzívny výklad pojmu ‚zasadnutie‘ aj napriek dočasnému prerušeniu jeho očakávania, že zaujme svoje miesto v Parlamente?
 3. Ak by z odpovede vyplynulo, že sa má uplatniť extenzívny výklad, v prípade, ak by sa zvolený kandidát nachádzal vo väzbe nariadenej v konaní vedenom pre závažné trestné činy v dostatočnom predstihu pred začiatkom volebného postupu, bol by súdny orgán, ktorý rozhodol o väzbe, vzhľadom na slovné spojenie ‚počas ich cesty z miesta a do miesta zasadnutia [Európskeho parlamentu]‘ použité v článku 9 [protokolu o výsadách a imunitách Únie] povinný úplne, takmer automaticky zrušiť väzbu, aby umožnil plnenie úloh a presuny do Európskemu parlamentu, alebo sa má použiť kritérium týkajúce sa zváženia práv a záujmov, o ktoré ide v konkrétnom prípade, založených na záujme spravodlivosti a riadneho procesu na jednej strane a práv a záujmov týkajúcich sa inštitútu imunity na druhej strane, pokiaľ ide tak o zabezpečenie fungovania a nezávislosti [Európskeho parlamentu], ako aj o právo zvoleného kandidáta na výkon verejnej funkcie?“
- 41 Dňa 14. októbra 2019 vnútroštátny súd vydal rozsudok vo veci samej v trestnom konaní začatom okrem iných osôb voči Junquerasovi Viesovi (ďalej len „rozsudok zo 14. októbra 2019“), ktorým mu na jednej strane uložil trest odňatia slobody v trvaní trinástich rokov a na druhej strane trest zákazu

výkonu verejnej funkcie v trvaní trinástich rokov a ktorý viedol k definitívnej strate všetkých verejných funkcií vrátane volených funkcií, rovnako ako aj k nemožnosti získať alebo uplatňovať nové verejné funkcie.

- 42 Listom z toho istého dňa vnútroštátny súd oznámil vydanie tohto rozsudku Súdnemu dvoru, pričom uviedol, že na jeho návrhu na začatie prejudiciálneho konania je naďalej právny záujem a je užitočný, keďže odpovede na otázky uvedené v jeho návrhu na začatie prejudiciálneho konania mali mať účinky nezávisle od skutočnosti, či má väzba Junquerasa Viesa dočasnú povahu alebo je výsledkom odsudzujúceho rozsudku.

Konanie na Súdnom dvore

O skrátenom konaní

- 43 Vo svojom rozhodnutí, ktorým bol podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania Tribunal Supremo (Najvyšší súd) navrhol, aby bol návrh, ktorý viedol k vydaniu tohto rozsudku prejednaný v skrátenom konaní podľa článku 105 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora. Na podporu svojho návrhu tento súd v podstate tvrdí, že jeho prejudiciálne otázky sa týkajú postavenia poslanca Európskeho parlamentu, ako aj zloženia tejto inštitúcie, že odpovede Súdneho dvora na jeho prejudiciálne otázky by nepriamo mohli viesť k pozastaveniu situácie pozbavenia osobnej slobody, v ktorej sa nachádza Junqueras Vies, a že táto situácia pozbavenia osobnej slobody zodpovedá situácii uvedenej v článku 267 štvrtom odseku ZFEÚ.
- 44 Článok 105 ods. 1 rokovacieho poriadku stanovuje, že na návrh vnútroštátneho súdu alebo výnimočne i bez návrhu môže predseda Súdneho dvora, ak si povaha veci vyžaduje jej prejednanie bez zbytočného odkladu, po vypočutí sudcu spravodajcu a generálneho advokáta rozhodnúť, že prejudiciálne konanie prebehne v skrátenom konaní.
- 45 V prejednávanej veci 19. júla 2019 predseda Súdneho dvora po vypočutí sudcu spravodajcu a generálneho advokáta rozhodol vyhovieť návrhu vnútroštátneho súdu uvedenému v bode 43 tohto rozsudku. Toto rozhodnutie bolo odôvodnené skutočnosťou, že, po prvé Junqueras Vies bol v čase podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo vyšetrovacej väzbe, takže prejudiciálne otázky položené Tribunal Supremo (Najvyšší súd) treba považovať sa prejudiciálne otázky položené v rámci sporu týkajúceho sa osoby, ktorá je vo väzbe, v zmysle článku 267 štvrtého odseku ZFEÚ a po druhé je cieľom týchto otázok získať výklad ustanovenia práva Únie, ktoré môže mať vzhľadom na svoju povahu vplyv na ponechanie Junquerasa Viesa vo väzbe za predpokladu, ak by sa na neho toto ustanovenie vzťahovalo [pozri v tomto zmysle uznesenie predsedu Súdneho dvora z 30. septembra 2011, Achughbadian, C-329/11, neuvverejnené, EU:C:2011:630, body 9 až 12, a analogicky rozsudok z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky justičného systému), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, body 29 až 31].

O návrhu na opätovné otvorenie ústnej časti konania

- 46 Podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 12. novembra 2019 po prednesení návrhov generálneho advokáta Junqueras Vies navrhol, aby Súdny dvor nariadil opätovné otvorenie ústnej časti konania, pričom sa odvolával na novú skutočnosť týkajúcu sa okolnosti, že Tribunal Supremo (Najvyšší súd) mu 30. októbra 2019 oznámil uznesenie, ktorým pozastavil výkon trestu zákazu výkonu verejnej funkcie, ktorý mu bol uložený rozsudkom zo 14. októbra 2019.

- 47 V tejto súvislosti článok 83 rokovacieho poriadku uvádza, že Súdny dvor môže kedykoľvek po vypočutí generálneho advokáta rozhodnúť o opätovnom začatí ústnej časti konania, najmä ak usúdi, že nemá dostatok informácií, alebo ak účastník konania uviedol po skončení tejto časti konania novú skutočnosť, ktorá môže mať rozhodujúci vplyv na rozhodnutie Súdneho dvora, alebo ak sa má vo veci rozhodnúť na základe tvrdenia, o ktorom sa nemali možnosť vyjadriť účastníci konania.
- 48 V prejednávanej veci však treba konštatovať, že k skutočnosti, na ktorú sa novo poukazuje v návrhu na opätovné začatie ústnej časti konania, došlo, ako to vyplýva zo samotného znenia tohto návrhu, v rámci trestného konania uvedeného v bode 30 tohto rozsudku a nie v rámci opravného prostriedku, ktorý smeruje proti uzneseniu uvedenému v bode 25 tohto rozsudku a ktorý viedol Tribunal Supremo (Najvyšší súd) k podaniu návrhu Súdnemu dvoru.
- 49 Vzhľadom na túto skutočnosť sa Súdny dvor po vypočutí generálneho advokáta domnieva, že uvedená nová skutočnosť nemôže mať rozhodujúci vplyv na jeho rozhodnutie.
- 50 Za týchto podmienok nie je potrebné nariadiť opätovné začatie ústnej časti konania.

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 51 Na otázku položenú počas pojednávania pred Súdny dvorom týkajúcu sa prípadného vplyvu rozsudku zo 14. októbra 2019 na návrh na začatie prejudiciálneho konania a na kroky, ktoré by zo strany Tribunal Supremo (Najvyšší súd) mohli nasledovať po odpovediach Súdneho dvora na jeho otázky, prokurátor odpovedal, že je úlohou vnútroštátneho súdu vyvodiť dôsledky z rozsudku vyhláseného v prejednávanej veci a v prípade, že z tohto rozsudku vyplynie, že Junqueras Vies požíva imunitu na základe článku 9 protokolu o výsadách a imunitách Únie, určiť účinky, ktoré sa viažu na takúto imunitu v rámci opravného prostriedku podaného dotknutou osobou proti uzneseniu uvedenému v bode 25 tohto rozsudku.
- 52 Španielska vláda sa v podstate domnieva, že ak by Junqueras Vies požíval imunitu na základe článku 9 prvého odseku písm. a) protokolu o výsadách a imunitách Únie, táto imunita by nemala žiaden vplyv.
- 53 Vecný obsah uvedenej imunity je totiž definovaný odkazom na vnútroštátne právo členských štátov a Tribunal Supremo (Najvyšší súd) vo svojom uznesení uvedenom v bode 21 tohto rozsudku pripomenul, že španielske právo zaručuje imunitu španielskym poslancom a senátorom iba vo vzťahu k trestným konaniam, v ktorých ešte nebola začatá súdna časť konania v deň, v ktorý sú zvolení alebo v ktorý získali postavenie poslanca alebo senátora. Pritom v prejednávanej veci uznesenie vnútroštátneho súdu zdôrazňuje, že súdna časť trestného konania uvedeného v bode 30 tohto rozsudku bola začatá pred zvolením Junquerasa Viesa do Európskeho parlamentu. V dôsledku toho žiadna imunita nebráni tomu, aby bola dotknutá osoba ponechaná vo vyšetrovacej väzbe. Navyše uvedená osoba už nie je viac umiestnená vo vyšetrovacej väzbe, ale z dôvodu jej odsúdenia 14. októbra 2019 má vykonať trest odňatia slobody.
- 54 Španielska vláda teda zrejme zastáva názor, že prejudiciálne otázky v rozsahu, v akom sa v podstate týkajú existencie imunity, majú hypotetickú povahu a že toto je ešte výraznejšie od vyhlásenia rozsudku zo 14. októbra 2019, takže prípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania je otázna.
- 55 Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora však vyplýva, že prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý nesie zodpovednosť za následné súdne rozhodnutie, aby so zreteľom na osobitosti veci posúdil tak potrebu rozhodnutia v prejudiciálnom konaní pre vydanie svojho rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru (rozsudok z 10. decembra 2018, Wightman a i., C-621/18, EU:C:2018:999, bod 26, ako aj citovaná judikatúra).

- 56 Z toho vyplýva, že pre otázky týkajúce sa výkladu práva Únie platí prezumpcia relevantnosti a že Súdny dvor môže odmietnuť rozhodovať o prejudiciálnej otázke položenej vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad predpisu Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými ani právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. decembra 2018, Wightman a i., C-621/18, EU:C:2018:999, bod 27, ako aj citovanú judikatúru).
- 57 V prejednávanej veci na jednej strane z listu Tribunal Supremo (Najvyšší súd) uvedeného v bode 42 tohto rozsudku jednoznačne vyplýva, že tento súd sa domnieva, že na to, aby mohol vydať rozsudok o opravnom prostriedku, ktorý viedol k tomuto konaniu, je naďalej rozhodnutie o prejudiciálnej otázke potrebné a že jeho otázky sú naďalej úplne relevantné.
- 58 Na druhej strane z tohto listu a výrokov uvedených v návrhu na začatie prejudiciálneho konania zhrnutých v bodoch 30, 31 a 36 až 39 tohto rozsudku jasne vyplýva, že výklad, o ktorý žiada Tribunal Supremo (Najvyšší súd), je v priamom vzťahu s predmetom sporu vo veci samej a že problém vyplývajúci z tohto sporu, ako aj z návrhu na začatie prejudiciálneho konania po prvé nie je hypotetický, ale skutočný a, po druhé zostáva taký aj po vyhlásení rozsudku zo 14. októbra 2019. Vnútroštátny súd mal totiž ku dňu podania návrhu Súdnemu dvoru rozhodnúť a naďalej má rozhodnúť ku dňu vydania tohto rozsudku, nezávisle od uvedeného svojho rozsudku a v postavení prvej a poslednej súdnej inštancie o opravnom prostriedku podanom Junquerasom Viesom proti uzneseniu uvedenému v bode 25 tohto rozsudku, ktorým mu tento súd odmietol udeliť mimoriadne povolenie na prepustenie z väzby, ktorého cieľom bolo umožniť mu splniť podmienku vyžadovanú španielskym právom v nadväznosti na jeho zvolenie do Európskeho parlamentu. Okrem toho uvedený súd chce na tento účel vedieť, či dotknutá osoba požíva imunitu podľa článku 9 protokolu o výsadách a imunitách Únie a v prípade kladnej odpovede, aké účinky sú spojené s takouto imunitou.
- 59 Z toho vyplýva, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný, a teda na otázky položené vnútroštátnym súdom treba odpovedať.

O prejudiciálnych otázkach

- 60 Na úvod treba konštatovať, že z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, tak ako je zhrnutý v bodoch 24 a 25 tohto rozsudku, vyplýva, že po tom, čo Junquerasa Viesa príslušný vnútroštátny orgán oficiálne vyhlásil za zvoleného do Európskeho parlamentu, Tribunal Supremo (Najvyšší súd) mu odmietol vydať mimoriadne povolenie na prepustenie z vyšetrovacej väzby, ktoré by mu umožnilo splniť formálnu požiadavku, ktorou je v španielskom práve podmienené získanie postavenia poslanca Európskeho parlamentu a po splnení tejto formálnej požiadavky, dostaviť sa na miesto zasadnutia tejto inštitúcie, aby sa zúčastnil na prvom zasadnutí zákonodarného zboru, ktorý vzišiel z volieb do Európskeho parlamentu, ktoré sa konali 26. mája 2019.
- 61 V tomto kontexte sa Tribunal Supremo (Najvyšší súd) svojimi tromi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, v podstate pýta, či sa má článok 9 protokolu o výsadách a imunitách Únie vykladať v tom zmysle, že osoba, ktorá bola oficiálne vyhlásená za zvolenú do Európskeho parlamentu v čase, keď je umiestnená do vyšetrovacej väzby v rámci trestného konania vedeného pre závažné trestné činy, ale ktorej nebolo povolené splniť určité požiadavky stanovené vnútroštátnym právom v nadväznosti na takéto vyhlásenie o zvolení a nebolo jej povolené dostaviť sa do Európskeho parlamentu s cieľom zúčastniť sa na jeho prvom zasadnutí, musí byť považovaná za osobu, ktorá používa imunitu na základe tohto článku. V prípade kladnej odpovede sa vnútroštátny súd okrem toho pýta, či z tejto imunity vyplýva zrušenie opatrenia o väzbe uvalenej na dotknutú osobu s cieľom umožniť jej dostaviť sa do Európskeho parlamentu a splniť tam požadované formálne podmienky.

- 62 V tejto súvislosti článok 9 protokolu o výsadách a imunitách Únie uvádza, v prvom a druhom odseku imunity, ktoré požívajú „členovia Európskeho parlamentu“. Tento článok však nedefinuje pojem „člen Európskeho parlamentu“, ktorý je preto potrebné chápať vzhľadom na jeho kontext a ciele.
- 63 Pokiaľ ide o kontext, treba po prvé pripomenúť, že podľa článku 10 ods. 1 ZEÚ je fungovanie Únie založené na zastupiteľskej demokracii, ktorá konkretizuje hodnotu demokracie uvedenú v článku 2 ZEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z dnešného dňa, Puppinck a i./Komisia, C-418/18 P, bod 64).
- 64 Článok 14 ods. 3 ZEÚ, ktorým sa vykonáva táto zásada, stanovuje, že poslanci Európskeho parlamentu sú volení vo všeobecných, priamych a slobodných voľbách tajným hlasovaním na volebné obdobie piatich rokov.
- 65 Z tohto ustanovenia vyplýva, že postavenie člena Európskeho parlamentu vyplýva zo skutočnosti, že bol zvolený vo všeobecných, priamych a slobodných voľbách tajným hlasovaním, pričom mandát členov tejto inštitúcie predstavuje základný atribút tohto postavenia.
- 66 Po druhé, pokiaľ ide o postup volieb poslancov Európskeho parlamentu, článok 223 ods. 1 ZFEÚ uvádza, že je úlohou na jednej strane Európskeho parlamentu vypracovať návrh s cieľom prijať ustanovenia potrebné na umožnenie priamych a všeobecných volieb konaných jednotným postupom vo všetkých členských štátoch alebo v súlade so zásadami spoločnými pre všetky členské štáty a na druhej strane Rady Európskej únie tieto ustanovenia prijať.
- 67 Dňa 20. septembra 1976 bol prijatý akt o voľbách, ktorý spresňuje spoločné zásady, ktoré sa uplatňujú na proces voľby poslancov Európskeho parlamentu vo všeobecných a priamych voľbách.
- 68 V tejto súvislosti predovšetkým článok 8 prvý odsek tohto aktu stanovuje, že s výhradou iných ustanovení uvedeného aktu „sa volebný postup v každom členskom štáte upravuje vnútroštátnymi predpismi“ [*neoficiálny preklad*]. Okrem toho článok 12 uvedeného aktu najmä uvádza, že Európsky parlament „overuje mandáty svojich členov“ [*neoficiálny preklad*] a „berie na vedomie výsledky oficiálne vyhlásené členskými štátmi“ [*neoficiálny preklad*].
- 69 Z týchto ustanovení vykladaných spoločne vyplýva, že za súčasného stavu práva Únie majú členské štáty v zásade naďalej právomoc upravovať postup konania volieb, ako aj na jeho základe oficiálne vyhlasovať výsledky volieb. Európsky parlament nemá žiadnu všeobecnú právomoc, ktorá by ho oprávňovala spochybniť zákonnosť takého vyhlásenia alebo preskúmať jeho súlad s právom Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. apríla 2009, Taliansko a Donnici/Parlament, C-393/07 a C-9/08, EU:C:2009:275, body 55 až 57, 60 a 67).
- 70 Okrem toho z tých istých ustanovení vyplýva, že keď „berie na vedomie“ výsledky volieb oficiálne vyhlásené členskými štátmi, Európsky parlament sa nevyhnutne domnieva, že osoby, ktoré boli oficiálne vyhlásené za zvolené, sa z dôvodu samotnej tejto skutočnosti stali členmi tejto inštitúcie, čo je dôvod, pre ktorý mu prináleží, aby vo vzťahu k nim uplatnil svoju právomoc pri overovaní ich mandátov.
- 71 Ako uviedol generálny advokát v bode 70 svojich návrhov, uvedené ustanovenia sa preto musia chápať v tom zmysle, že k získaniu postavenia člena Európskeho parlamentu dochádza na účely článku 9 protokolu o výsadách a imunitách Únie na základe a v okamihu oficiálneho vyhlásenia výsledkov volieb uskutočneného členskými štátmi.
- 72 Akt o voľbách ďalej definuje časové obdobie mandátu, na ktoré sú zvolení poslanci Európskeho parlamentu, keď vo svojom článku 5 ods. 1 a 2 uvádza, že tento mandát sa zhoduje s päťročným obdobím, ktoré sa začína otvorením prvého zasadania po každej voľbe, takže začína a uplynie v rovnakom čase, ako toto päťročné obdobie.

- 73 V tejto súvislosti z článku 11 ods. 3 a 4 aktu o voľbách vyplýva, že „nový“ Európsky parlament sa riadne zide v prvý utorok, ktorý nasleduje po ukončení lehoty jedného mesiaca od skončenia volebného obdobia a že „odchádzajúci“ Európsky parlament ukončuje svoju činnosť počas prvého zasadnutia tohto „nového“ Európskeho parlamentu. Okrem toho podľa článku 12 tohto aktu v priebehu tohto prvého zasadnutia „nový“ Európsky parlament overuje mandáty svojich poslancov a rozhoduje o sporoch, ktoré prípadne vzniknú na základe ustanovení uvedeného aktu.
- 74 Z toho vyplýva, že na rozdiel od postavenia poslancov Európskeho parlamentu, čo je postavenie, ktoré sa na jednej strane získava v okamihu, keď je osoba oficiálne vyhlásená za zvolenú, ako je to uvedené v bode 71 tohto rozsudku, a na druhej strane vytvára väzbu medzi touto osobu a inštitúciou, ktorej sa stáva súčasťou, mandát poslanca Európskeho parlamentu vytvára väzbu medzi uvedenou osobu a zákonodarným zborom vo volebnom období, v ktorom bola zvolená. Pritom tento zákonodarný zbor sa vytvára až v okamihu zahájenia prvej schôdze „nového“ Európskeho parlamentu, ktorá sa koná po voľbách, pričom sa predpokladá, že je to až po oficiálnom vyhlásení výsledkov volieb uskutočnenom členskými štátmi.
- 75 Volebný akt napokon vo svojom článku 6 ods. 2 spresňuje, že poslanci Európskeho parlamentu požívajú imunity zavedené protokolom o výsadách a imunitách Únie.
- 76 Pokiaľ ide o právny zdroj týchto imunit, článok 343 ZFEÚ uvádza, že Únia požíva na území členských štátov výsady a imunity nevyhnutné pre plnenie jej úloh za podmienok stanovených v protokole o výsadách a imunitách Únie. Tento článok tak síce odkazuje pri určení podmienok, za akých majú byť imunity zaistené, na tento protokol, vyžaduje však napriek tomu, aby Únia, a najmä členovia jej inštitúcií, požívali imunity nevyhnutné na plnenie ich úloh. Z toho vyplýva, že tieto podmienky, tak ako sú stanovené v uvedenom protokole a v rozsahu, v akom tento protokol odkazuje na právo členských štátov, vnútroštátnych právnych úprav, musia zaručiť, aby bol Európsky parlament v plnom rozsahu schopný plniť úlohy, ktoré mu boli zverené.
- 77 V tejto súvislosti, tak, ako to vyplýva zo znenia článku 9 protokolu o výsadách a imunitách Únie, ako aj z názvu jeho hlavy III, ktorej je tento článok súčasťou, tieto imunity sa priznávajú „členo[m] Európskeho parlamentu“ teda osobám, ktoré získali toto postavenie z dôvodu oficiálneho vyhlásenia výsledkov volieb členskými štátmi, ako je uvedené v bode 71 tohto rozsudku.
- 78 Pokiaľ ide o takto zaručené imunity poslancov Európskeho parlamentu, článok 9 ods. 1 tohto protokolu zavádza imunity, ktoré vo všeobecnosti poslanci požívajú počas celého obdobia zasadnutia v danom volebnom období Európskeho parlamentu, hoci je aj zasadnutie v skutočnosti prerušené (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. júla 1986, Wybot, 149/85, EU:C:1986:310, body 12 a 27).
- 79 Naproti tomu článok 9 druhý odsek protokolu o výsadách a imunitách Únie má odlišnú časovú pôsobnosť.
- 80 Toto ustanovenie totiž uvádza, že imunita sa vzťahuje aj na poslancov Európskeho parlamentu počas cesty na zasadnutie alebo zo zasadnutia, a teda najmä vtedy, keď sa majú dostaviť na prvé zasadnutie, ktoré sa koná po oficiálnom vyhlásení výsledkov volieb s cieľom umožniť novému zákonodarnému zboru zísť sa na prvej ustanovujúcej schôdzi a overiť mandáty svojich poslancov, ako je uvedené v bode 73 tohto rozsudku. Títo poslanci tak požívajú uvedenú imunitu predtým, než sa ich mandát začne.
- 81 Zo všetkých vyššie uvedených úvah vyplýva, že osoba, ktorá bola oficiálne vyhlásená za zvolenú do Európskeho parlamentu, sa musí považovať za osobu, ktorá v dôsledku tejto skutočnosti a od tohto okamihu získala postavenie člena tejto inštitúcie na účely článku 9 protokolu o výsadách a imunitách Únie, a teda aj za osobu, ktorá z tohto dôvodu požíva imunitu uvedenú v druhom odseku tohto článku.

- 82 Tento výklad je potvrdený cieľmi, ktoré sleduje protokol o výsadách a imunitách Únie, ktoré spočívajú, ako to vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, v zabezpečení úplnej a účinnej ochrany inštitúcií Únie pred prekážkami alebo rizikom narušenia ich riadnej činnosti a nezávislosti (pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. júla 1986, Wybot, 149/85, EU:C:1986:310, body 12 a 22; uznesenie z 13. júla 1990, Zwartveld a i., C-2/88-IMM, EU:C:1990:315, bod 19, ako aj rozsudok z 22. marca 2007, Komisia/Belgicko, C-437/04, EU:C:2007:178, bod 56).
- 83 V prípade Európskeho parlamentu totiž tieto ciele znamenajú nielen to, že v súlade so zásadou reprezentatívnej demokracie, ktorú pripomína bod 63 tohto rozsudku, ako aj článok 14 ZEÚ, bude jeho zloženie verne a úplne zodpovedať slobodne vyjadrenej voľbe uskutočnenej občanmi Únie prostredníctvom všeobecných a priamych volieb, pokiaľ ide o osoby, ktoré ich majú zastupovať počas daného volebného obdobia, ale tiež to, že Európsky parlament bude pri výkone svojich činností chránený pred prekážkami alebo rizikom narušenia jeho riadneho fungovania.
- 84 Z týchto dvoch dôvodov je cieľom imunit stanovených v prospech poslancov Európskeho parlamentu zaistiť nezávislosť tejto inštitúcie pri plnení jej úloh, ako to Európsky súd pre ľudské práva uviedol, pokiaľ ide o rozličné formy parlamentnej imunity zavedené v demokratických politických systémoch (pozri v tomto zmysle rozsudky ESLP, 17. mája 2016, Karácsony a i. v. Maďarsko, CE:ECHR:2016:0517JUD004246113, § 138, a 20. decembra 2016, Uspaskich v. Litva, CE:ECHR:2016:1220JUD001473708, § 98).
- 85 V súlade s týmito cieľmi a požiadavkou pripomenutou v bode 76 tohto rozsudku zabezpečuje imunita upravená v článku 9 druhom odseku protokolu o výsadách a imunitách Únie ochranu riadnej činnosti a nezávislosti Európskeho parlamentu, ako to generálny advokát uviedol v bodoch 92 a 94 svojich návrhov, a to tým, že zabezpečuje každému poslancovi po oficiálnom vyhlásení výsledkov volieb možnosť dostaviť sa bez prekážok na prvé zasadnutie nového zákonodarného zboru, aby sa podrobil úkonom upraveným v článku 12 aktu o voľbách, ako aj tým, že umožňuje novému zákonodarnému zboru, aby sa ustanovil.
- 86 Uvedená imunita tým tiež prispieva k zabezpečeniu účinnosti práva byť volený zaručeného v článku 39 ods. 2 Charty základných práv, ktoré v Charte základných práv predstavuje vyjadrenie zásady všeobecných, priamych a slobodných volieb tajným hlasovaním uvedenej v článku 14 ods. 3 ZEÚ a v článku 1 ods. 3 aktu o voľbách (pozri analogicky rozsudok zo 6. októbra 2015, Delvigne, C-650/13, EU:C:2015:648, bod 44) tým, že umožňuje osobám, ktoré boli zvolené za poslancov Európskeho parlamentu vykonať kroky nevyhnutné na to, aby sa mohli ujať svojho mandátu.
- 87 Preto treba osobu, akou je Junqueras Vies, ktorej zvolenie do Európskeho parlamentu bolo oficiálne vyhlásené, zatiaľ čo je umiestnená do vyšetrovacej väzby v rámci konania vedeného pre závažné trestné činy, ale ktorej nebolo povolené splniť určité požiadavky upravené vnútroštátnym právom v nadväznosti na toto vyhlásenie o zvolení a nebolo jej ani umožnené dostaviť sa do Európskeho parlamentu s cieľom zúčastniť sa jeho prvého zasadnutia, považovať za osobu, ktorá požíva imunitu na základe článku 9 druhého odseku protokolu o výsadách a imunitách Únie.
- 88 Za týchto podmienok je potrebné preskúmať, ako to navrhuje vnútroštátny súd, či z tejto imunity vyplýva zrušenie vyšetrovacej väzby uvalenej na takúto osobu s cieľom umožniť jej dostaviť sa do Európskeho parlamentu a splniť tam požadované formálne podmienky.
- 89 V tejto súvislosti, ako bolo uvedené v bode 24 tohto rozsudku, sa Junqueras Vies stal členom Európskeho parlamentu 13. júna 2019, v deň, v ktorý príslušné španielske úrady oficiálne vyhlásili výsledky volieb do Európskeho parlamentu, ktoré sa konali 26. mája 2019. K tomuto dňu sa dotknutá osoba nachádzala vo vyšetrovacej väzbe.

- 90 Z úvah uvedených v bodoch 83 až 86 tohto rozsudku však vyplýva, že imunita upravená v článku 9 druhom odseku protokolu o výsadách a imunitách Únie bráni najmä tomu, aby také súdne opatrenie, ako je umiestnenie do vyšetrovacej väzby, mohlo narušiť slobodu poslancov Európskeho parlamentu dostaviť sa do miesta, kde sa má konať prvé zasadnutie nového zákonodarného zboru s cieľom splniť formálne podmienky, ktoré požaduje akt o voľbách.
- 91 Za týchto podmienok ak sa príslušný vnútroštátny súd domnieva, že je potrebné zachovať účinnosť opatrenia, ktorým bola umiestnená do vyšetrovacej väzby osoba, ktorá nadobudla postavenie poslanca Európskeho parlamentu, je úlohou príslušného vnútroštátneho súdu na základe článku 9 tretieho odseku protokolu o výsadách a imunitách Únie požiadať v čo najkratšom čase Európsky parlament o pozbavenie imunity, ktorá je priznaná druhým odsekom tohto článku.
- 92 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba vnútroštátnemu súdu odpovedať, že z existencie imunity upravenej v článku 9 druhom odseku protokolu o výsadách a imunitách Únie vyplýva zrušenie opatrenia o väzbe uvalenej na osobu, ktorá používa túto imunitu, s cieľom umožniť jej dostaviť sa do Európskeho parlamentu a splniť tam požadované formálne podmienky. Ak sa však príslušný vnútroštátny súd domnieva, že toto opatrenie treba zachovať po tom, čo dotknutá osoba získala postavenie poslanca Európskeho parlamentu, musí na základe článku 9 tretieho odseku toho istého protokolu v čo najkratšom čase požiadať Európsky parlament o pozbavenie uvedenej imunity.
- 93 Okrem toho prináleží vnútroštátnemu súdu, aby posúdil účinky spojené s imunitou, ktorú požíva Junqueras Vies, v prípadných ďalších konaniach, ako sú konania uvedené v bode 30 tohto rozsudku a to pri dodržaní práva Únie a najmä zásady lojálnej spolupráce uvedenej v článku 4 ods. 3 prvom pododseku ZEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. októbra 2008, Marra, C-200/07 a C-201/07, EU:C:2008:579, bod 41). V rámci toho musí zohľadniť najmä skutočnosti uvedené v bodoch 64, 65, 76 a 82 až 86 tohto rozsudku.
- 94 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položené otázky odpovedať tak, že článok 9 protokolu o výsadách a imunitách Únie sa má vykladať v tom zmysle, že:
- osobu, ktorá bola oficiálne vyhlásená za zvolenú do Európskeho parlamentu, zatiaľ čo je umiestnená vo vyšetrovacej väzbe v rámci trestného konania pre závažné trestné činy, ale ktorej nebolo povolené splniť určité požiadavky upravené vnútroštátnym právom v nadväznosti na toto vyhlásenie o zvolení a nebolo jej ani umožnené dostaviť sa do Európskeho parlamentu s cieľom zúčastniť sa jeho prvého zasadnutia, treba považovať za osobu, ktorá požíva imunitu na základe druhého odseku tohto článku,
 - z tejto imunity vyplýva zrušenie opatrenia o väzbe uvalenej na dotknutú osobu, s cieľom umožniť jej dostaviť sa do Európskeho parlamentu a splniť tam požadované formálne podmienky. Ak sa však príslušný vnútroštátny súd domnieva, že toto opatrenie treba zachovať po tom, čo dotknutá osoba získala postavenie poslanca Európskeho parlamentu, musí na základe článku 9 tretieho odseku toho istého protokolu v čo najkratšom čase požiadať Európsky parlament o pozbavenie uvedenej imunity.

O trovách

- 95 Vzhľadom na to, že konanie má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Článok 9 protokolu (č. 7) o výsadách a imunitách Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že:

- osobu, ktorá bola oficiálne vyhlásená za zvolenú do Európskeho parlamentu, zatiaľ čo je umiestnená vo vyšetrovacej väzbe v rámci konania pre závažné trestné činy, ale ktorej nebolo povolené splniť určité požiadavky upravené vnútroštátnym právom v nadväznosti na toto vyhlásenie o zvolení a nebolo jej ani umožnené dostaviť sa do Európskeho parlamentu s cieľom zúčastniť sa jeho prvého zasadnutia, treba považovať za osobu, ktorá požíva imunitu na základe druhého odseku tohto článku,
- z tejto imunity vyplýva zrušenie väzby uvalenej na dotknutú osobu, s cieľom umožniť jej dostaviť sa do Európskeho parlamentu a splniť tam požadované formálne podmienky. Ak sa však príslušný vnútroštátny súd domnieva, že toto opatrenie treba zachovať po tom, čo dotknutá osoba získala postavenie poslanca Európskeho parlamentu, musí na základe článku 9 tretieho odseku toho istého protokolu v čo najkratšom čase požiadať Európsky parlament o pozbavenie uvedenej imunity.

Podpisy